

*Results. In our opinion, one of the main conditions for the formation of the English competence of preschool children in speaking is a game. Game communication is the essential ground on which the formation and improvement of speech activity of preschool children take place. Linguistic games, aimed at promoting dialogue and monologue speech of preschool children, help to show their intellectual abilities easily and freely. In teaching dialogue we distinguish the following types: dialogue-inquiry; dialogue-agreement; dialogue-exchange of opinions; dialogue-discussion. In the process of teaching dialogue in kindergartens we should limit to the first two types of dialogues. Teaching dialogue should be carried on the well selected material and may consist of some incomplete sentences, accompanied by facial expressions and gestures. For example, the game – **Talking about brothers and sisters.***

*Simultaneously with the formation of competence of preschool children to engage in dialogue, it is necessary to encourage them to make up stories (3–4 phrases), in other words, to develop their monologue speech. Preschool children are usually able to give descriptions and tell stories about themselves and their families, favorite toys and activities. However, remember that you should not ask children to talk about their family, a friend or a toy beyond the game (fabulous) context. In teaching monologue we offer the games – **Pass the ball or Find four differences.***

Originality. The methodology of formation of preschool children's competence in speaking in the English language is described; different game exercises are offered and analysed.

Conclusion. It is necessary to state that learning English should be a controlled process, organized in the form of imaginary or real communicative situations that encourage preschool children to initiate their speech activities and does not slow down the development of children's competence in oral speech. A teacher should use proper game exercises to meet the objectives outlined by the curriculum of teaching English in preschool educational establishments, according to the modern paradigm of preschool education.

Keywords: *competence, speaking, preschool children, games, dialogue, monologue.*

*Одержано редакцією 03.03.2016
Прийнято до публікації 05.03.2016*

УДК 37.035.6 (02:004)

ЗОРЯ Юлія Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри дошкільної освіти та професійного
розвитку педагогів Комунального навчального
закладу «Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних працівників
Черкаської обласної ради»
e-mail: yuliyazorya@mail.ru

МОДЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Анотація. У статті автор описує розроблену організаційно-змістову модель використання інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні учнів старших класів.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, організаційно-педагогічні засади, модель, компоненти, інформаційно-комунікаційний виховний простір.

Постановка проблеми. У період становлення української державності проблема виховання особистості як громадянина-патріота набуває особливої значущості. Патріотизм складає найважливішу ціннісну основу будь-якого суспільства і виступає не лише чинником інтеграції української нації, а й суттєвим внутрішнім мотивом для саморозвитку і розкриття всіх потенційних можливостей кожної людини в духовній, економічній і соціальній сферах життя суспільства.

Однією із характерних особливостей українського суспільства є його глобальна інформатизація, яка зумовила масштабне запровадження в усі ланки навчально-виховного процесу інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У наукових дослідженнях останніх років здійснено спроби висвітлити проблему використання нових інформаційних технологій як засобу професійної орієнтації старшокласників (В. В. Осадчий, Г. О. Шліхта), формування суспільно значущих якостей особистості (Т. Г. Крамаренко), її художньо-естетичної культури (В. З. Антонюк), творчих здібностей (Є. Вінниченко), екологічної компетентності (Н. Ю. Олійник), в організації волонтерської діяльності (Н. А. Вайнілович); визначаються сучасні підходи до організації й підвищення ефективності патріотичного виховання (М. І. Дубина, О. Г. Коркішко, Н. В. Мазикіна, А. Л. Монахов, В. П. Матяшук, П. В. Онищук, Г. В. П'янковський, Є. В. Ширекіна та інші).

Мета статті – детально описати структуру та зміст організаційно-змістової моделі використання інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні старшокласників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результативність виховання учнів старших класів у значній мірі залежить від використання виховних засобів. В останні роки, поряд із традиційними засобами виховання, все більшу увагу науковців і практиків привертає *виховний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)* не лише в контексті підвищення ефективності навчання, а й як *потужний засіб організації виховного процесу*, який надає можливості для інтеграції таких засобів виховання, як надбання матеріальної та духовної культури (наочні посібники, художня, наукова література, радіо, телебачення, предмети образотворчого, театрального, кіномистецтва тощо), форми виховної роботи (дискусії, дебати, конференції, ігри, змагання тощо), різні види діяльності (дослідницька, художньо-естетична, предметно-перетворювальна, суспільно корисна), педагогічні технології (ігрові, інтерактивні, колективної творчої діяльності, кооперативної діяльності та ін.).

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників забезпечується шляхом визначення і реалізації доцільних організаційно-педагогічних засад.

Організаційно-педагогічні засади – це сукупність структурних, науково-методичних, кадрових і матеріально-технічних умов, які забезпечують використання ІКТ задля підвищення ефективності виховного процесу.

Педагогічними засадами використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників є мета, завдання і зміст діяльності у цьому аспекті. Конкретизуючись через систему завдань, мета визначає зміст взаємодії всіх суб'єктів виховного процесу на основі використання ІКТ.

До *організаційних засад* відносимо принципи, методи і форми використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації виховного процесу, кадрові та матеріально-технічні умови.

У ході експериментальної роботи нами розроблена *організаційно-змістова модель використання інформаційно-комунікаційних технологій* у вихованні старшокласників, яка містить цільовий, організаційно-змістовий, операційно-технологічний та результативно-оцінювальний компоненти.

Цільовий компонент моделі визначає цілі та завдання використання ІКТ у вихованні старшокласників. *Метою* використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні є підвищення ефективності й результативності означеного процесу, зокрема застосування методів усвідомлення цінностей; методів стимулювання й організації діяльності та формування досвіду поведінки; методів педагогічної підтримки та сприяння самовихованню учнів.

Організаційно-змістовий компонент містить основні *підходи, принципи*, а також *зміст* діяльності щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників та комплекс *організаційно-педагогічних умов* (програмно-методичних, кадрових та матеріально-технічних), що забезпечують його реалізацію.

Поряд із загально-педагогічними принципами сучасного виховного процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників здійснюватиметься відповідно до таких *специфічних принципів*, як-от: принцип інформаційно-технологічної підтримки спільної діяльності і спілкування; принцип доступності дистанційних форм виховного спрямування, зокрема технічних засобів і мережі Інтернет; принцип модульності змісту виховання на основі використання ІКТ; принцип пріоритетності педагогічного підходу у створенні інформаційно-комунікаційного виховного простору; принцип неантогоністичності інформаційно-комунікаційних і традиційних педагогічних технологій виховання; принцип педагогічної доцільності застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні; принцип стартового рівня ІКТ-компетентності педагогів і учнів; принцип вільного вибору старшокласниками змісту, засобів, способів (методів і форм) та видів діяльності у відповідності до здібностей, інтересів і потреб; принцип мобільності виховання; принцип безпечності інформації.

Зміст виховної взаємодії суб'єктів виховного процесу на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій поєднує у собі такі основні напрями: інформаційне забезпечення взаємодії суб'єктів інформаційно-комунікаційного виховного простору (створення в мережах баз даних, віртуальних бібліотек, віртуальних мультимедійних клубів, музеїв тощо); спільна проектна діяльність старшокласників, педагогів та інших суб'єктів інформаційно-комунікаційного виховного простору; дистанційні форми спілкування суб'єктів виховного процесу; вільні контакти користувачів сайту для старшокласників (у режимі електронної пошти, на індивідуальних блогах та Інтернет-форумах).

Умовою ефективного вирішення завдань виховання старшокласників на основі використання ІКТ є дотримання основних параметрів інформаційно-комунікаційного простору: *широта, інтенсивність, усвідомленість, узагальненість, емоційність, домінантність, когерентність, соціальна активність, мобільність, стійкість*.

Ми передбачали, що підвищення ефективності виховання старшокласників на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій відбуватиметься за таких *педагогічних умов*: педагогічно виправданого і доцільного використання комп'ютерно-орієнтованих, мультимедійних та телекомунікаційних технологій, а також потенційних можливостей мережі Інтернет у виховному процесі; гармонійного поєднання традиційних та інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні учнів старших класів; урахування вікових та індивідуальних особливостей розвитку старшокласників; налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії, за якої кожен учасник виховного процесу має право на вибір способів і форм особистої участі; створення і збереження учасниками виховної взаємодії атмосфери співтворчості; стимулювання індивідуального самовираження, вільного вибору власної траєкторії участі старшокласників у спільній діяльності й спілкуванні; постійного розвитку педагогами власних потенційних можливостей та педагогічної майстерності щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників.

Крім цього, модель використання інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні старшокласників передбачає реалізацію комплексу *організаційних умов*, а саме: технологічне забезпечення функціонування сайту для старшокласників; підготовку педагогів до ефективної педагогічної діяльності у рамках інформаційно-комунікаційного виховного простору; організацію доступу до інформаційних ресурсів сайту для старшокласників; організацію різних видів проектної діяльності і спілкування у рамках інформаційно-комунікаційного виховного простору; моніторинг ефективності застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників; діагностика рівня вихованості старшокласників на основі використання ІКТ.

Операційно-технологічний компонент моделі конкретизує оптимальні методи та організаційні форми використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні. Особливістю реалізації цього компоненту стало використання технологій мультимедіа, мережевих форм роботи з опорою на комунікативну, предметно-перетворювальну,

дослідницьку, художньо-естетичну, суспільно активну, а також рефлексійну діяльність старшокласників; участь школярів в Інтернет-заходах та різних формах мережевої взаємодії.

Результативно-оцінювальний компонент розробленої організаційно-змістової моделі представлений очікуваними результатами реалізації зазначеної моделі, критеріями та показниками ефективності використання інформаційно-комунікаційних технологій у виховному процесі, а також діагностичним інструментарієм для оцінки результативності використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, розроблена нами організаційно-змістова модель представляє собою систему, яка складається з окремих, взаємопов'язаних між собою елементів і забезпечує ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій у вихованні старшокласників у позакласній діяльності.

Список використаної літератури

1. Зоря Ю. М. Виховний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні старшокласників / Ю. М. Зоря // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. "Сучасне навчальне обладнання: інновації, технології, досвід". – Суми, 2010. – С. 30–33.
2. Зоря Ю. М. Організаційні засади використання інформаційно-комунікаційних технологій у патріотичному вихованні старшокласників / Ю. М. Зоря // Матеріали наук.-практ. конф. (за результатами наук.-досл. роботи Інституту проблем виховання НАПН України у 2010 р.) / за ред.: І. Д. Беха, О. В. Мельника. – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2011. – Вип. 1. – С. 82–85.
3. Зоря Ю. М. Особливості сучасного процесу патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / Ю. М. Зоря // Проблеми виховання патріотизму підростаючої особистості в умовах глобалізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. ІТЗОМОНМС України, 16 трав. 2011 р. – Черкаси, 2011. – С. 65–71.

References

1. Zorya Yu. M., Educational potential of information and communication technologies in the patriotic education of high school students //Materials of all-Ukrainian scientific-practical conference «Modern educational equipment: innovations, technologies, experience» – Sumy: RVV SOIPPO, 2010. – p.30-33.
2. Zorya Yu. M., Organizational basis of use of information and communication technologies in the patriotic education of high school students // Materials of the scientific-practical conference on the results of the research of the Institute of problems of education of APS of Ukraine in 2010) /Ed... I. O. Bekh, O. V. Melnyk. – Ivano-Frankovsk: Publishing house «Tipovit», 2011. – V.1. – p. 82-85.
3. Zorya Yu. M., Features of the modern process of Patriotic education of children and youth //Problems of upbringing patriotism of the adolescent personality in conditions of globalization: Materials of International scientific-practical Internet-conference ІТЗОМОНМС Ukraine. – 16 may 2011 – Cherkassy: Publishing house ChOIPOPP, p.65-71.

ZORYA Yulia Mukolaiivna, the candidate of pedagogical Sciences, a docent of the department of preschool education and professional development of teachers of the Municipal Educational Institution "Cherkassy Regional Institute of Postgraduate Education of Pedagogical Employees of Cherkassy Regional Council" e-mail: yuliyazorya@mail.ru

MODEL OF THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE PATRIOTIC EDUCATION OF SENIOR PUPILS

Summary. Introduction. *The effectiveness of Patriotic education of high school students largely depends on the use of educational funds. The urgency of this problem is enhanced by the presence of contradictions between the rapid introduction in information technology in all spheres of public life in Ukraine and the insufficient level of implementation information and communication technologies in education.*

Purpose. *The purpose of this article is the presentation of the developed organizational and semantic model of using information and communication technologies in Patriotic education of high school students.*

Thus, we have developed a substantial organizational model which is a system that consists of separate, interrelated elements and ensures efficient use of ICT in the education of high school students in extracurricular activities.

The implementation of this model confirmed the hypothesis that information and communication technologies are powerful tools for education, the use of which enables the teacher to solve methodological problem on a higher level. Pedagogically appropriate areas of information and communication technologies in education is information-search work of teachers and pupils, rapid transmission and receipt of information, organization of joint activities of young people from different regions and presentation of its results, remote communication of the educational process.

These peculiarities of use ICT represent a significant value in the education of high school students who feel the need to take their own position in society, to recognize themselves as members of the civil society and to understand themselves and their capabilities. The variety of situations of communication that are deliberately created in a virtual information environment, allows each pupil to realize and develop their personal qualities. Using computer technology not only allows establishing the telecommunications contacts of seniors, but also provides additional opportunities for supporting and guiding the development of students' personalities, creativity and organization of their patriotically directed, socially useful activities.

Methods. *The target component model defines goals and objectives the use of ICT in the education of patriotism over graders. The purpose of the use of information and co telecommunication technologies in Patriotic upbringing- the research Institute is to improve the efficiency and effective-activity of the called process, in particular the use of the methods of realization of Patriotic values; methods incentives and organization, Patriotic activities activities, formation of experience of the Patriotic fronts Lenno behavior; methods of pedagogical support and facilitate self-education of students-patriots.*

Results. *Thus, the developed organizational-but-informative model is a system composed of individual, interconnected between battle the elements and ensures efficient use the efficient use of information and communication technologies neologies in the Patriotic education of high school students in extra-curricular activities.*

Originality. *The implementation of this model during the formative stage of the experiment confirmed the hypothesis that information and communication technologies are a powerful means of education, the use of which allows a teacher to solve methodical tasks on a qualitatively higher level. Pedagogically appropriate uses of information and communication technologies in education is an information retrieval the work of teachers and pupils, rapid transmission and receipt of information, organization of joint activities of youth from different regions and presentation of results, remote communication subjects of educational process.*

Conclusion. *The implementation of this model during the formative stage of the experiment confirmed the hypothesis that information and communication technologies are a powerful means of education, the use of which allows a teacher to solve methodical tasks on a qualitatively higher level. Pedagogically appropriate uses of information and communication technologies in education is an information retrieval the work of teachers and pupils, rapid transmission and receipt of information, organization of joint activities of youth from different regions and presentation of results, remote communication subjects of educational process.*

Keywords: *information and communication technologies, pedagogical framework, model, components, information and communication educational space.*

Одержано редакцією 10.03.2016
Прийнято до публікації 12.03.2016

УДК 378

KEMPIŃSKA Urszula

Assistant Professor presso la Facoltà di Scienze della
Formazione AHE in Wloclawek
e-mail: ulakem@interia.pl

LA NECESSITÀ DI CONSULENZA MATRIMONIALE

Аноатація. *У статті розглядаються соціально-педагогічні проблеми розлучень сімей в Польщі. Мета даної статті полягає в тому, щоб спробувати звернути увагу на необхідність консультації молоді щодо шлюбу в Польщі.*

Ключові слова: *шлюб, Польща, проблеми сімей, соціально-педагогічні проблеми.*

L'introduzione

Il numero dei divorzi in Polonia e in tutto il mondo fa capire che tanti vincoli matrimoniali si disfano. In Unione Europea nel anno 2012 l'indice dei divorzi su 1000 persone ammontava a 2,0 e